

stveni put u jezikoslovlju i romanistici započeo je 1950-ih na Filozofskom fakultetu u Zagrebu (na Odsjeku za talijanski jezik i književnost), gdje je 1955. doktorirao. No već 1956. prešao je u Zadar gdje je na novoo osnovanom Filozofskom fakultetu utemeljio i organizirao studij talijanskoga jezika i književnosti. U to su doba zadarske književnice oskudijevale u jezikoslovnoj literaturi pa se profesor Muljačić, zajedno s nekoliko drugih mladih jezikoslovaca (D. Brozović, M. Kravar), odlučno okrenuo modernim metodologijama istraživanja jezika, posebice strukturalizmu te uskoro i sociolingvistici. Pored mnogobrojnih studija o romanskim jezičnim ostatcima na našim prostorima, tih je godina priredio i objavio svoju znamenitu Opću i talijansku fonologiju (Zagreb, 1964.;²1972.), koja je prevedena na nekoliko jezika, a do danas se održala kao najsveobuhvatniji priručnik opće i talijanske fonologije i obvezan priručnik na mnogim europskim sveučilištima. Ne samo što je ta knjiga bila prvo opsežnije i sustavno djelo o fonologiji (dobrim dijelom i o općoj lingvistici strukturalističkoga usmjerenja) na hrvatskom jeziku, nego se ona bavila sustavnim istraživanjima svih bitnih pitanja hrvatske fonologije, pa se

na nju pozivaju svi istraživači do danas koji se hrvatskom fonologijom bave.

U zadarskom razdoblju profesor Muljačić razradio je svoju slavnu „dinamičku klasifikaciju“ romanskih jezika ('distance' među jezicima objektivno se mjere i izražavaju brojevno), koja je izvanredno dobro prihvaćena u romanistici, ali i u drugim lingvistikama. Ta su ga istraživanja već tada usmjerila prema sociolingvistici i standardologiji (Muljačićev „relativistički pristup“) kojima se intenzivno bavio u svojem berlinskom razdoblju (od početka 1970-ih do umirovljenja 1988. bio je profesor romanistike i talijanistike na Freie Universität u Berlinu). Kao istaknuti znanstvenik, 1977. postao je dopisni član HAZU (tada JAZU), od 1989. član je Accademia della Crusca te od 1996. Accademia dei Lincei.

Profesor Muljačić nedvojbeno je jedan od najvećih europskih romanista druge polovice XX. stoljeća i istodobno jedan od najplodnijih hrvatskih jezikoslovaca i filologa uopće. Radovi mu se temelje na pouzdanosti i temeljitoj dokumentiranosti te na stalnoj kritičkoj otvorenosti prema novim metodama u jezikoslovlju.

August Kovačec

MARIJAN BREZINŠČAK

(24. srpnja 1926. – 29. rujna 2009.)

Marijan Brezinščak (Tavija pokraj Bosanske Kostajnice, 24. srpnja 1926. – Zagreb, 29. rujna 2009.), diplomirani inženjer elektrotehnike, bio je ugledni hrvatski stručnjak za mjeriteljstvo. Diplomirao je 1954. na Elektrotehničkom odjelu Tehničkoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a do umirovljenja 1986. bio je za-

poslen u nekoliko zagrebačkih elektrotehničkih instituta i poduzeća (Institut za elektroprivredu, Elektrotehnički institut tvornice „Rade Končar“, Tvornica električnih kabela ELKA, Kemijsko-tehnološki zavod i dr.), rađeći u području mjerne opreme te protukorozijske zaštite.

Uz osnovno zanimanje desetljećima je bio vrlo aktivan u području teorijskoga i primijenjenoga mjeriteljstva, razvijanjem i promicanjem normirnoga i zakonskoga mjeriteljstva, uz to se osobito zalažući za

upotrebu hrvatskoga strukovnoga nazivlja. U domaćim i stranim časopisima objavio je oko 650 stručnih napisa, prikaza, kritika i polemika, od toga polovicu iz mjeriteljstva i normizacije. Među njima je deset knjiga, od kojih je sedam iz mjeriteljstva, a najpoznatija mu je *Mjerenje i računanje u tehnici i znanosti* (1971.), kapitalno djelo hrvatskoga mjeriteljstva, kojemu je teško naći premca. Ta, popularno nazivana *Brezina knjiga*, opsežno djelo na 1312 stranica, i danas je nezaobilazno štivo svakoga stručnjaka koji se upušta u mjeriteljstvo. Marijan Brezinščak izravno je ili posredno bio učitelj današnjih hrvatskih mjeritelja, aktivni član mnogih stručnih društava i poticatelj osnivanja Hrvatskoga mjeriteljskoga društva 1978., u kojem je bio višegodišnji predsjednik. U njemu je pokrenuo stručni časopis *Mjeriteljski vjesnik* i bio mu prvim glavnim urednikom (1983. – 1994.).

U svojim nastojanjima za ispravan način prikazivanja mjernih podataka, primjenu

međunarodne normizacije i zakonskoga mjeriteljstva, uz uporabu hrvatskoga strukovnoga nazivlja, Marijan Brezinščak poučavao je pisanjem i predavanjima. U tom je nastojanju u nizu časopisa objavljivao i brojne britke kritike i oštre polemike, upozoravajući na neznanje, površnost i pogrješke.

Rasprave o hrvatskome strukovnome nazivlju objavljivao je i u časopisu *Jezik*, člancima kao što su *Nazivi četvorni metar i kvadratni metar* (br. 1., 1989.), *Tri desetljeća Dapčevih rječnika* (br. 2., 1990.), *Vratimo se nazivima norma i normalizacija* (br. 5., 1991.), *Nekoliko napomena uz članak o mjernim jedinicama* (br. 4., 1995.).

Opsežni stručni, publicistički i društveni rad inženjera Marijana Brezinščaka utkan je u temelje hrvatskoga mjeriteljstva. Zahvaljujući tomu što je mnogo pisao, ostavio je svoje znanje i zamisli i sljedećim naraštajima hrvatskih mjeritelja.

Z. J.

VIJESTI

Jezični natječaj. Ovogodišnji Jezikov jezični natječaj završava 22. prosinca 2009., na rođendan dr. Ivana Šretera. Njegova je zaklada pokroviteljica natječaja, a nagrade će se dodijeliti za Dane hrvatskoga jezika sredinom ožujka u Pakracu.

Natječaj se nastavlja početkom nove godine i traje do 22. prosinca 2010. Pozivamo čitatelje da nam šalju prijedloge na e-adresu jezik@ffos.hr ili jezik.hr@gmail.com ili običnom poštom na adresu uredništva u Bijeničkoj 97, Zagreb. Prednost imaju zamjene za anglizme, a nova riječ ne smije biti zabilježena ni u jednom od hrvatskih rječnika. (*Ur.*)

*

Dani Julija Benešića. U Iloku su od 15. do 16. listopada 2009. održani IX. dani Julija Benešića u organizaciji Muzeja grada Iloka, Katedre za standardni hrvatski jezik Filozofskoga fakulteta u Zagrebu, iločke Gradske knjižnice i čitaonice te iločke MH. Na skupu je pročitano nekoliko jezikoslovnih priopćenja: Marko Samardžija, *Dvije ocjene Benešićeve gramatike hrvatskoga za Poljake*; Nikole Andrića i Aleksandra Belića; Sanda Ham, *Benešićeva gramatika u ozračju jezikoslovne misli svojega doba*; Anja Nikolić-Hoyt, *Novi svesci staroga rječnika: uz dovršavanje Benešićeva Rječnika hrvatskoga književnoga jezika od preporoda do I. G. Kovačića*; Ivana Filipović, *Frazemi u Rječniku*